

Ledenorgaan
van de Nederlandse vereniging
voor maatschappelijk werk
'HUMANITAS'
No. 3. 9e jaargang - mei 1960
Redactie:
T. v. Grootheest en C. M. Swiebel
Redactie-secretaris: H. v. Schaaik
Administratie-adres:
J. W. Brouwersstraat 16, Amsterdam-Z.,
Postgiro 582000.

VAN MENS TOT MENS

Humanitas bestaat

jaar

Wat bergt de toekomst in haar schoot?

In het raam van de herdenking van onze bevrijding in mei 1945 past ook de herdenking van de geboorte van Humanitas. Na voorbereiding — zo goed als het onder die omstandigheden mogelijk was — in de beruchte hongerwinter, konden wij reeds binnen een maand na de bevrijding tot de oprichting overgaan.

Zoals ik al vroeger uiteenzette, zijn de doeleinden, welke ons toen voor ogen stonden, voor een goed deel verwezenlijkt.

Wij wilden begrip wekken voor maatschappelijk werk in moderne zin in kringen, die er tot dan afwijzend of onverschillig tegenover stonden. Wij wilden een organisatie, waarin elk onderdeel van het maatschappelijk werk een eigen plaats zou vinden, maar in een geïntegreerd verband. Wij wilden het maatschappelijk werk ter hand nemen vanuit de humanistische beginselen van eerbied voor de menselijke persoonlijkheid, van het recht op — en tegelijk de plicht tot — ontplooiing van de eigen aanleg binnen het kader van de zelf-gekozen levensbestemming, zij het met inachtneming van de eisen, door het leven in groeps- en gemeenschapsverband gesteld.

Op ons laatste congres hebben wij dit nog wat scherper geformuleerd. Het werd toen niet langer nodig geoordeeld in de naam tot uitdrukking te brengen, dat Humanitas werkt op humanistische grondslag. Het bleek nl. hier en daar misverstand te wekken; men begreep er uit, dat Humanitas er alleen was voor humanisten.

Natuurlijk is dat nooit de bedoeling geweest. Wij hebben alleen willen uitdrukken, dat wij ons bij ons werk lieten leiden door beginselen, als hiervóór aangegeven, die wij zien als humanistische beginselen.

Het merkwaardige is nu, dat soortgelijke beginselen ook in het confessioneel-gerichte maatschappelijk werk weerklank beginnen te vinden. Vandaar dat de vraag gaat rijzen: waarin onderscheidt nu eigenlijk het maatschappelijk werk van Humanitas zich van dat van andere organisaties?

Ik zou zeggen: hierin, dat wij zeer bewust in het maatschappelijk werk uit gaan van de eigen waarde van ieder, die een beroep doet op Humanitas, en van daaruit trachten doeltref-

fende en verantwoorde hulp te bieden, in die zin, dat wij behulpzaam zijn bij het ontdekken en vervullen van de eigen levensbestemming.

Het moge dan waar zijn, dat men ook in andere kringen dit als richtsnoer begint te aanvaarden, voorlopig zal met name in confessionele kringen de last van het verleden nog wel blijven drukken. En in de zgn. algemene instellingen zal men zich met deze problematiek nog wat meer vertrouwd moeten maken.

Laat Humanitas daarom maar rustig voortgaan op de ingeslagen weg en de door haar gekozen methodiek tot verdere ontwikkeling brengen. Waarbij ik echter wil waarschuwen tegen één gevaar: dat men het maatschappelijk werk te veel gaat zien als techniek en methodiek en de warme menselijkheid, die voorwaarde is voor een zuiver contact 'van mens tot mens', als een bijkomstigheid gaat beschouwen.

Willen wij onze plaats in de rangen der pioniers behouden, dan zal voortdurende diepere bezinning op deze problemen nodig zijn.

De taak van Humanitas voor de komende 5 jaren wijst zich aldus naar mijn mening vrij duidelijk. En verder moeten wij maar afwachten, welke ontwikkeling zich gaat voltrekken in de andere organisaties, zich bewegende op het terrein van het maatschappelijk werk.

Leidt dit tot een dichter naar elkaar toe groeien, dan zullen wij dit uiteraard met vreugde begroeten en niet aarzelen daaruit de consequenties voor een nauwere samenwerking te trekken. Wij zijn bepaald geen aanbidders van het zuilen-systeem en zullen de dag prijzen, waarop wij met elkaar in één groot verband, zij het met eerbiediging van wederzijdse geestelijke vrijheid, nauw kunnen samenwerken.

Maar zo ver zijn wij nog lang niet. En zo lang wij niet de garantie hebben, dat wij in een ruimer verband naar de hiervóór aangeduide inzichten onze taak in het maatschappelijk werk kunnen verrichten, zullen wij onze eigen weg hebben te gaan.

MR. J. IN 'T VELD

DE EERSTE VIJF JAAR

Hoe het begon

Ja, officieel is 'Humanitas' gesticht 31 mei 1945. Op die datum werd, zoals het in deftige taal wordt omschreven, 'de stichtingsacte voor notaris Bennink Bolt verleden'.

De principiële beslissing om tot oprichting over te gaan was al genomen vóór de Bevrijding, nl. in de vergadering van de Commissie van Voorbereiding van 26 april 1945. Toen was ook al beslist, dat twee mensen met de dagelijkse leiding zouden worden belast; Jo Boetje zou worden Inspecteur Propagandist en ik zou zijn Algemeen Secretaris en Directeur van het Centraal Bureau.

Voor ieder die begrip heeft voor het ontstaan van een organisatie als 'Humanitas', zal het duidelijk zijn dat de gedachte aan een dergelijke instelling maar niet zo uit de lucht is komen vallen. Wat mij zelf betreft, denk ik aan besprekingen in Rotterdam omstreeks het jaar 1926 met onze latere, veel te vroeg overleden, minister van Justitie mr. Donker en met onze In 't Veld, die straks al 15 jaar voorzitter van onze organisatie is. Ik denk aan de totstandkoming van de voogdijvereniging 'Eigen Gezin', omstreeks het jaar 1928, aan de Sociaal-Democratische Vereniging tot Bevordering van Reclassering en Kinderbescherming met Donker als voorzitter, aan de Vereniging van Modern Georganiseerde Gezinsvoogdij in Amsterdam, tot stand gebracht op instigatie van de Amsterdamse Kinderrechter in die dagen, mr. G. T. J. de Jongh, aan de Vereniging van Vrijwillige Armenverzorger, aan de 'Blauwe' N.V. met de Reclasseringcommissie en met Ploeg als centrale figuur.

Aan besprekingen met wijlen Koos Vorrink en Klaas Toornstra op de 'Paasheuvel', aan de conferentie in 1939 ter bespreking van het vraagstuk van het maatschappelijk werk, georganiseerd door SDAP en NVV. Aan een bijeenkomst in het illegale partijbestuur van de SDAP eind 1944, welke ik op ver-

zoek bijwoonde en waar besloten werd een commissie in te stellen ter nadere bestudering van het vraagstuk van het maatschappelijk werk van welke commissie In 't Veld voorzitter werd en ik secretaris.

Ik denk aan besprekingen in deze commissie, waaraan deelnamen — om slechts enkele namen te noemen — In 't Veld, Van der Waerden, Ploeg, Van der Lende, Mulder, Jo Boetje en ik en waar o.a. in bespreking kwam een nota van Boetje, op eigen aandrang geschreven in de bezettingsjaren.

Ik denk, ja ik zou door kunnen gaan en vele herinneringen kunnen neerschrijven. Echter, de beschikbare ruimte is beperkt en ik hoop erin geslaagd te zijn de leden van 'Humanitas' in 1960 duidelijk gemaakt te hebben: 'Humanitas' heeft een voorgediedenis.

26 april 1945 begonnen wij met denkbeelden en zonder iets tastbaars. Er waren twee bezoldigde krachten, zonder dat er enig start-kapitaal was. Er zou zijn een Centraal Bureau, zonder dat er bureau-ruimte was. Er moest propaganda gemaakt worden: papier hadden wij niet en geen geld om het te betalen. Wél postzegels nodig... maar géén postzegelkas!

Denkbeelden

'Humanitas' zou zijn een autonome organisatie — niet gebonden aan enige politieke partij of andere instelling — die het maatschappelijk werk zag als een totaliteit. Dus geen afzonderlijke organisaties voor kinderbescherming, voor reclassering, voor bejaardenzorg, enz., enz. Een centrale organisatie met afdelingen en bij het totale werk, als noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen, ingeschakelde goed opgeleide beroepskrachten. 'Humanitas' wilde bundelen wat er te bundelen was en voorts, waar noodzakelijk, zelf maatschappelijk werk verrichten.

'Humanitas' zou zijn een neutrale 'organisatie', maar erkennen dat een ieder, die maatschappelijk werk verricht, dit doet in en uit een levensinslag.

'Humanitas' wilde een leemte vullen (met alle eerbied voor het werk dat verricht werd), er was in het bijzonder behoefte aan arbeid ten behoeve van buitenkerkelijken.

Wij begonnen. Mag ik het 'Humanitas'-lid van 1960 confronteren met de vraag: hoe bereikte je in juni 1945 Rotterdam om daar een afdeling op te richten? Nog geen treinverbinding, weinig auto's, noem maar op al die bezwaren! Wij kwamen er en ik denk nog altijd met dankbaarheid aan de hulp van vriend Van der Lende.

Ontzettend moeilijk, buitengewoon boeiend, de mens meer dan volledig in beslag nemend, veel avonturen, financiële beslissingen nemend zonder dat er dekking was, zó was de begintijd! Er kwam geld, dank zij In 't Veld, dank zij Van der Lende en Kupers, er kwam een bureau, dank zij Boetje, er kwam papier, dank zij Boetje, er kwam een eigen orgaan, er kwam een eerste algemene conferentie in Utrecht, op 3 december 1945.

Wij hadden weinig materiële middelen, wij hadden geen achterland, geen geschiedenis. Wat we hadden? Geloof, de kracht der overtuiging, durf, een buitengewoon prettige samenwerking en een Nederland dat behoefte gevoelde aan het nieuwe.

Samenvattend: de eerste vijf jaar, een 'beestachtig zware' tijd, een prachttijd, een der mooiste perioden in mijn leven, een tijdsbestek waarin wij heel sterk geleefd hebben.

Heel, heel dankbaar ben ik, dat ik die tijd onder de bezie-lende leiding van In 't Veld heb mogen meemaken. Heel, heel dankbaar voor diegenen die na Boetje en mij kwamen.

Na 15 jaar staat 'Humanitas' er, levenskrachtig en sterk, een voorbeeld voor vele andere organisaties, nog met vele moeilijkheden, ook financiële, maar — en dat durf ik, die 'Humanitas' van 1950 af meer uit de verte heb gevolgd, te zeggen — 'de prognose is alleszins gunstig'.

P. C. Faber

Verder in dit nummer:

Hoe het begon	2
1950. De fundamente zijn gelegd	3
Herdenkingsbijeenkomst	3
De periode 1955—1960	4
Gesprekken met vrijwillige medewerkers (I)	5
Ellinchem doet zijn jaarlijkse lenteberoep op de afdelingsbesturen	6
Vakantiegiften Ellinchem	6
Nieuws uit afdelingen	7
De Nederlandse ontwikkelingsgebieden	8

Nieuws uit de

afdelingen

Het spreekuur van onze maatschappelijk werkster, mej. R. van den Hul, wordt gehouden iedere werkdag, behalve maandag en dinsdag, van 9-10 uur en volgens afspraak (dus niet donderdagmorgen van 11-12 uur).

GROUW

In Grouw is een afdeling van Humanitas opgericht per 1 februari 1960.

TER APEL

Ook hier heeft Humanitas thans een afdeling per 8 maart 1960.

ZWIJNDRECHT

In Zwijndrecht is, eveneens per 1 februari 1960 een nieuwe afdeling opgericht.

Uitgave van

'Humanitas'

'HET STRAFPROBLEEM'

door

mej. prof. mr. dr. J. C. Hudig - kinder-rechter te Rotterdam,

prof. dr. G. Th. Kempe - hoogleraar criminologie te Utrecht,

mej. D. Ryz - maatschappelijk werkster bij Humanitas te Amsterdam,

dr. F. J. Tolsma - directeur-geneesheer van het Delta ziekenhuis te Poortugaal,

L. Turksma - socioloog bij de stichting 'Zeeland' voor maatschappelijk en cultureel werk,

C. J. F. van Veen - stafdocent centraal opleidingsinstituut gevangeniswezen te Den Haag,

met een voorwoord van

prof. mr. W. F. C. van Hattum - voorzitter van de landelijke sectie reclassering van Humanitas.

Een bundeling van een serie artikelen, verschenen in het kaderblad 'Humanitas' en zo zeer door lezers gewaardeerd dat tot vergroting van het publiciteitsrendement besloten werd door middel van bovengenoemde uitgave.

Te verkrijgen bij het Centraal Bureau voor f 1,— per stuk. Girorek.: 582000.

HUMANITAS AFDELING HAARLEM

Wij hebben voor onze twee kinderkampen voor jongens en meisjes van 9 tot 14 j. welke gehouden worden van 9/7 tot 16/ en van 16/7 tot 23/7 in het gemeentelijk kamphuis te Epe (Gld.) nog enige

Assistent-kampleiders(sters)

nodig. Wie wil ons helpen?

Voor aanmeldingen en inlichtingen wende men zich tot het kantoor der afdeling: Duvenvoordestraat 62 telefoon 13493.

Giften

Bij het accountantskantoor Wegerif Leguyt en Swillens, Hemonylaan 24, Amsterdam, kunnen zij, die in 1959 aan het hoofdbestuur of het Centraal Bureau giften hebben verstrekt ten behoeve van de Vereniging Humanitas, inlichtingen inwinnen omtrent de door hen gestorte bedragen. Deze inlichtingen kunnen bij bovenstaand accountantskantoor worden ingewonnen tot 15 juni 1960, dagelijks van 9-12.30 en 14-17.30 (zaterdags van 9-12.30 uur) ook schriftelijk of telefonisch (tel. 723311 en 723830).

Het Curatorium van de

STICHTING BIJZONDER GEZINSWERK

ROTTERDAM

roept sollicitanten op voor de functie van

PROJECTLEIDER

Salaris: f 8.000,— — f 9.000,—

VEREISTEN:

Geschooldheid en ervaring in bijzonder maatschappelijk werk, organisato-

risch vermogen, geschiktheid voor teamwerk.

Specialisatie in sociaal pedagogie, sociologie of psychologie

strekt tot aanbeveling.

Brieven met uitvoerige toelichting vóór 15 juni 1960

te zenden aan de 'Stichting Bijzonder Gezinswerk Rotterdam',

Valkeniersweg 108, Rotterdam-24.

Amsterdammers

Lezers van Van Mens tot Mens, mannen, vrouwen en jongelui boven de 15 jaar! Helpt Humanitas helpen! Hoe? Doe mee aan de collecte van de afdeling Amsterdam van Humanitas op 18 juni en helpt uw hard werkend afdelingsbestuur aan een prachtig lustrum-cadeau in de vorm van een record-collecte opbrengst. Eén collectant op straat op een zomerdag in juni betekent f 25 tot f 50 voor Humanitas.

De collecte van de Afd. Rotterdam

De collecte van Humanitas op zaterdag 23 april gehouden te Rotterdam heeft f 15.300,— opgebracht. Een belangrijk deel van dit succes komt, behalve aan de hard werkende bestuursleden en collecte organisatoren in deze stad, op rekening van de Rotterdamse jeugd, die als collectant heeft laten zien, voor het 15-jarige Humanitas, graag een vrije zaterdagmiddag over te hebben. Een volmondig GOED ZO!

helpt
HUMANITAS
helpen

Gesprekken met vrijwillige medewerkers

Vervolg van pag. 6

weliswaar niet in het spitse vakjargon van het maatschappelijk werk spreken, maar die in oprechte en eenvoudige taal vertellen dat ze af en toe hun vrije tijd wel eens willen besteden aan het helpen van een medemens in moeilijkheden.

Ik kan nu begrijpen dat het voor een reclassent een verademing is de hulpverlening die, tot het moment dat hij in vrijheid gesteld werd, alleen door vakmensen werd verleend, nu eens te krijgen van een gewone burger die het niet allemaal zo precies hoeft te weten.

Ch. A. LOEN

Bestuur van het Nederlands comité

voor kinderpostzegels

Voor de zittingstijd 1960/63 van het Nederlands comité voor kinderpostzegels zijn tot leden van het dagelijks bestuur aangewezen:

prof. R. Hornstra, Utrecht, voorzitter;

G. A. L. Felten, econ. drs., 's-Gravenhage, penningmeester;

H. v. d. Bunt, Bloemendaal;

prof. mr. I. Samkalden, Wageningen;

meijuffrouw mr. E. C. M. H. Terwindt, Amsterdam;

mr. J. de Vreeze, Utrecht;

H. J. Willemsen, econ. drs., Zetten.

Meijuffrouw L. H. M. Evers, 's-Gravenhage, blijft met het secretariaat belast.

De Nederlandse ontwikkelingsgebieden

De minister van Maatschappelijk Werk, mej. dr. M. A. M. Klompé heeft heden aan de Staten-Generaal een rapport aangeboden, dat een samenvattend overzicht en een eerste toetsing bevat van het sociaal beleid in de Nederlandse ontwikkelingsgebieden. Zoals bekend zijn in de loop van de jaren 1953-1956 in bedoelde negen ontwikkelingsgebieden sociologische onderzoeken verricht, waarvan de resultaten in negen rapporten zijn neergelegd. Deze rapporten vormden het materiaal voor de thans onder verantwoordelijkheid van het Instituut voor Sociaal Onderzoek van het Nederlandse volk, het Sociologisch Instituut van de Nederlandse Hervormde Kerk, het Katholiek Sociaal-kerkelijk Instituut en het Landbouw-economisch Instituut alsmede

van de aangewezen rapporteur, prof. dr. J. A. A. van Doorn, verschenen schets van de sociale problematiek in deze gebieden.

Prof. dr. Sj. Groenman, voorzitter van de Landelijke Onderzoekcommissie, schrijft in een 'ten geleide' o.m., dat het sociaal experiment — de ten uitvoerlegging van de ontwikkelingsplannen in een negental z.g. achtergebleven gebieden binnen de landsgrenzen — ook buiten de kring der direct betrokkenen alle interesse verdient.

'De Nederlandse ontwikkelingsgebieden — Schets van de sociale problematiek' is verschenen bij het Staatsdrukkerij- en Uitgeverijbedrijf te 's-Gravenhage en aldaar in de boekhandel verkrijgbaar (148 blz., f 4,50).

Indien u

zich in de rijen der Humanisten heeft geschaard en

*bovendien lid bent
van de Partij van de Arbeid,
sluit u zich dan aan bij de*

**Humanistische
werkgemeenschap
in de PvdA**

Het secretariaat de HWG: Haagweg 120 te Leiden, verstrekt gaarne inlichtingen